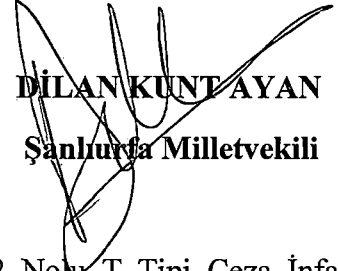

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **18.02.2025**

DİLAN KUNTAYAN
Şanlıurfa Milletvekili

Basına yansıyan ve tarafımıza iletilen bilgilere göre; Siverek 2 Nolu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda ağırlaştırılmış müebbet hapis hükümlüsü ve 31 yıldır cezaevinde olan 59 yaşındaki mahpus Ahmet Tuneli'nin tahliyesi, koşullu salıverme tarihini tamamladığı halde; Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu'nun "iyi halli" olmadığı yönünde hazırladığı rapor gerekçesiyle ikinci kez ve 6 aylığına ertelenmiştir.

Tuneli'nin kapalı ceza infaz kurumunda geçirmesi ve koşullu salıvermeyle tahliye edilmesi gereken tarih 31/10/2024'de dolmuştur. Buna rağmen 5/2/2025 tarihinde toplanan İdare ve Gözlem Kurulu, Tuneli'nin diğer iyi hal değerlendirme kriterlerine uygun bir infaz süresi geçirdiğini kararında belirttiği halde, "pişman olmadığı ve suça dair farkındalığının oluşmadığı" gerekçesiyle 6 ay erteleme kararı vermiştir. Bir sonraki İdari Gözlem Kurulu Değerlendirme Toplantısı 06/08/2025 olarak tayin edilmiştir.

Ahmet Tuneli hakkında verilen olumsuz kararın gerekçesinde, *"Yapılan bireysel görüşmelerde suça dair pişmanlığının olmadığı ve farkındalığının oluşmadığı, topluma zarar verme riskiyle ilgili kesin bir yargıya ulaşılmadığı, işlediği suçtan dolayı pişmanlığının olmadığı görüşüne varıldığı, örgüt için açlık grevi ve ölüm orucuna girdiği, infaz sürecinde olumsuz yönde radikalleşmeye eğiliminin olduğu, suç algısının bulunmadığı"* değerlendirmelerine yer verilmiştir. Hakkında verilen olumsuz kararlara dayanak gösterilen pek çok gerekçe, açıkça ifade ve düşünce özgürlüğü kapsamındadır. Ayrıca yapılan değerlendirmeler tamamen sübjektif, soyut ve niyet okumadan ibaret düşüncelerdir. Marş, slogan, açlık grevleri gibi protesto biçimleri pek çok mahkeme kararında ve açıkça yasada barışçıl eylemler olarak suç niteliği taşımayan eylemler olarak nitelenmiştir. Ayrıca Tuneli'nin cezaevinde örgütlü davranış ve eylemlerde bulunduğu dair iddialar da devletin gözetim ve sorumluluğunda olan cezaevlerinde mümkün olmadığı gibi, tamamen keyfi ve soyut kavramlardır.

Türkiye cezaevlerinde, tespit edebildiğimiz kadarıyla bugün itibarıyla benzer gerekçelerle infazı yakılan ve koşullu salıverilme hakkı engellenen siyasi mahpus sayısı 350 civarındır.

2020 yılında İnfaz Kanunu'nda yapılan değişiklikle, koşullu salıverilme için hazırlığı düzenleyen 89. maddeye Anayasa'ya aykırı belirsiz ifadeler taşıyan iyi hal kriterleri getirilmiştir. Bu Kanun değişikliği ve Yönetmelik hükümleri, hukukun en temel ilkelerinden olan lehe kanun ilkesi gereği, suç tarihi daha önce olanlara uygulanmaması gerekirken uygulanmakta ve Anayasaya aykırı bir şekilde hukuki belirlilik içermeyen, yoruma açık, son derece sübjektif olan iyi hal kriterleri, istisnasız tüm siyasi mahpusların aleyhine değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Ahmet Tuneli hakkında verilen olumsuz İdari ve Gözlem Kurulu Kararı'nda gerekçe olarak gösterilen açlık grevi eylemleri ifade ve düşünce hürriyeti bağlamında temel bir hak olup, neye dayanarak karara yazılmıştır?
- 2- İdari Gözlem Kurulları'nın somut kriterleri ve gerekçeleri olması zorunlu olduğu halde "radikalleşme eğilimi olması, topluma zarar verme riskiyle ilgili kesin yargıya ulaşılamaması" gibi sübjektif gerekçelerin kararda yazılmasının nedeni nedir?
- 3- Mütemadi suçlarda yakalama işlemi ile birlikte eylemin kesildiği kabul edildiğine göre mahpus hangi kanuna, hangi doktrine göre örgüt üyesi gibi değerlendirilmektedir?
- 4- Tuneli'nin "pişman olmadığı" gerekçesiyle tahliyesinin engellenmesi, bir yargılama faaliyeti olup, İdari Gözetim Kurulları hangi yasa ve yetkiye dayanarak yargılama faaliyeti yürütmektedir?
- 5- Bir kişinin herhangi bir konuda düşünce ve kanaat açıklamaya mecbur bırakılması Anayasaya aykırılık teşkil etmekte olup, İdari Gözlem Kurulları hangi yasa ve yetkiye dayanarak bu yönlü sorular sormakta ve bunu olumsuz kanaate gerekçe olarak yazmaktadır?
- 6- Tuneli için yapılacak bir sonraki kurul toplantısı, 6 Ağustos 2025 tarihine verilmiştir. Kurul toplanma aralığı, yasaya ve amacına aykırılık taşımaktadır. Aynı zamanda hürriyeti tahdid suçu oluşturan bu periyot aralıkları neye göre belirlenmektedir?
- 7- 2020 İnfaz Yasası'ndan bu yana kaç mahpusun koşullu salıverme tarihini doldurduğu halde İdari Gözlem Kurulu Kararlarıyla tahliyesi engellenmiş ve geciktirilmiştir? Bakanlığınızın bu konuda tutmuş olduğu veri ve istatistikler var mıdır?
- 8- İdari Gözlem Kurulları'nın idari niteliği gereğince Bakanlık tarafından denetimleri yapılmakta mıdır, nasıl bir prosedür ve yol izlenmektedir?